

Tlač a informácie

Súdny dvor Európskej únie
TLAČOVÉ KOMUNIKÉ č. 24/17
V Luxemburgu 7. marca 2017

Rozsudok vo veci C-638/16 PPU
X a X/Belgicko

Členské štáty nie sú podľa práva Únie povinné udeliť humanitárne vízum osobám, ktoré zamýšľajú vstúpiť na ich územie s cieľom požiadať o azyl, avšak môžu tak urobiť na základe vnútroštátneho práva

Právo Únie stanovuje iba postupy a podmienky udeľovania víz na tranzit cez územie členských štátov alebo plánované pobyty na ich území, ktorých dĺžka nepresahuje 90 dní

Dňa 12. októbra 2016 sýrsky manželský pár a ich tri maloleté deti nízkeho veku, žijúci v meste Aleppo (Sýria), podali na belgickom veľvyslanectve v Bejrúte (Libanon) žiadosti o humanitárne víza a nasledujúci deň sa vrátili do Sýrie. Predmetom žiadostí bolo získať víza s obmedzenou územnou platnosťou na základe vízového kódexu EÚ¹, aby táto rodina mohla opustiť obliehané mesto Aleppo s cieľom podať v Belgicku žiadosť o azyl. Jeden z manželov najmä vyhlásil, že ho uniesla ozbrojená skupina a predtým, ako bol prepustený na slobodu za výkupné, bol bitý a mučený. Osobitne poukázali na zhoršenie bezpečnostnej situácie v Sýrii vo všeobecnosti a predovšetkým v meste Aleppo, ako aj na skutočnosť, že keďže sú ortodoxní kresťania, hrozí im, že budú prenasledovaní z dôvodu ich náboženského presvedčenia.

Dňa 18. októbra 2016 Office des étrangers (Cudzinecký úrad, Belgicko) tieto žiadosti zamietol. Usúdil, že dotknutá sýrska rodina tým, že požiadala o vízum s obmedzenou územnou platnosťou, aby mohla v Belgicku požiadať o azyl, mala zjavne v úmysle zdržiavať sa v Belgicku viac ako 90 dní, čo je v rozpore s vízovým kódexom EÚ. Okrem toho tento úrad zdôraznil, že ak by sa v prípade tejto rodiny povolilo udelenie vstupného víza, aby mohla podať žiadosť o azyl v Belgicku, znamenalo by to povoliť jej, aby podala žiadosť o azyl na diplomatickom úrade.

Sýrska rodina napadla rozhodnutie o zamietnutí na Conseil du contentieux des étrangers (Rada pre cudzinecké spory, Belgicko). Tvrdí, že Charta základných práv EÚ a Európsky dohovor o ochrane ľudských práv a základných slobôd (EDĽP) ukladajú členským štátom pozitívnu povinnosť zaručiť právo na azyl. Poskytnutie medzinárodnej ochrany predstavoval jediný prostriedok ako zabrániť porušeniu zákazu mučenia a neľudského alebo ponižujúceho zaobchádzania alebo trestu². Za týchto podmienok a z dôvodu naliehavosti sa Conseil du contentieux des étrangers rozhodla obrátiť na Súdny dvor s otázkami. Okrem iného uvádza, že vízový kódex najmä stanovuje, že vízum sa udeľuje, ak to z dôvodov medzinárodných záväzkov dotknutý členský štát „považuje“ za potrebné, pričom sa pýta na rozsah voľnej úvahy, ktorou v tomto kontexte disponujú členské štáty.

Vo svojom rozsudku z dnešného dňa Súdny dvor najskôr uviedol, že vízový kódex bol prijatý na základe ustanovenia Zmluvy o ES³, podľa ktorého Rada prijme vízové predpisy pre predpokladané pobyty s dĺžkou najviac tri mesiace. V dôsledku toho vízový kódex stanovuje postupy a podmienky udeľovania víz na tranzit cez územie členských štátov alebo plánované pobyty na ich území, ktorých dĺžka nepresahuje 90 dní v rámci akéhokoľvek 180-dňového obdobia. Sýrska rodina však podala žiadosti o udelenie víz z humanitárnych dôvodov s cieľom požiadať v Belgicku o azyl, a teda o povolenie na pobyt, ktorého dĺžka platnosti nie je obmedzená na 90 dní.

¹ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 810/2009 z 13. júla 2009, ktorým sa ustanovuje vízový kódex Spoločenstva (Ú. v. EÚ L 243, 2009, s. 1), zmenené a doplnené nariadením Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 610/2013 z 26. júna 2013 (Ú. v. EÚ L 182, 2013, s. 1).

² Článok 3 EDĽP a článok 4 Charty.

³ Článok 62 ods. 2 písm. a) a článok 62 ods. 2 písm. b) bod ii) Zmluvy o ES (teraz článok 77 ZFEÚ).

Z toho vyplýva, že tieto žiadosti, aj keď boli formálne podané na základe vízového kódexu, nepatria do jeho pôsobnosti.

Súdny dvor okrem toho spresnil, že normotvorca Únie doposiaľ neprijal nijaký akt v súvislosti s podmienkami, za akých členské štáty udeľujú štátnym príslušníkom tretích krajín víza alebo povolenia na dlhodobé pobyty z humanitárnych dôvodov. **Žiadosti sýrskej rodiny preto patria výlučne do pôsobnosti vnútroštátneho práva.**

V dôsledku toho, keďže právo Únie neupravuje dotknutú situáciu, ustanovenia Charty nie sú uplatniteľné.

Súdny dvor tiež spresnil, že situácia sýrskej rodiny sa nevyznačuje existenciou pochybností o jej zámere opustiť územie členských štátov pred skončením platnosti víza, ale žiadosťou, ktorej predmet je odlišný od žiadosti o udelenie krátkodobého víza.

Podľa Súdneho dvora, ak by sa štátnym príslušníkom tretích krajín umožnilo podávať žiadosti o vízum s cieľom získať medzinárodnú ochranu v členskom štáte podľa svojej voľby, narušilo by to všeobecnú štruktúru systému zavedeného Úniou, ktorého účelom je určiť členský štát, ktorý je zodpovedný za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu⁴.

Súdny dvor napokon usúdil, že žiadosť o vízum s obmedzenou územnou platnosťou, ktorú na zastupiteľstve cieľového členského štátu nachádzajúcom sa na území tretej krajiny podal štátny príslušník tretej krajiny z humanitárnych dôvodov na základe vízového kódexu so zámerom podať po svojom príchode do tohto členského štátu žiadosť o medzinárodnú ochranu a následne sa zdržiavať v uvedenom členskom štáte dlhšie ako 90 dní v rámci 180-dňového obdobia, nepatrí do pôsobnosti kódexu, ale v súčasnom stave práva Únie sa na ňu uplatní výlučne vnútroštátne právo.

UPOZORNENIE: Návrh na začatie prejudiciálneho konania umožňuje súdom členských štátov v rámci sporu, ktorý rozhodujú, položiť Súdnemu dvoru otázky o výklade práva Únie alebo o platnosti aktu práva Únie. Súdny dvor nerozhoduje vnútroštátny spor. Vnútroštátnemu súdu prináleží, aby rozhodol právnu vec v súlade s rozhodnutím Súdneho dvora. Týmto rozhodnutím sú rovnako viazané ostatné vnútroštátne súdne orgány, na ktoré bol podaný návrh s podobným problémom.

Neoficiálny dokument pre potreby médií, ktorý nezaväzuje Súdny dvor.

[Úplné znenie](#) rozsudku sa uverejňuje na internetovej stránke CURIA v deň vyhlásenia rozsudku.

Kontaktná osoba pre tlač: Balázs Lehóczki ☎ (+352) 4303 5499

Obrazový záznam z vyhlásenia rozsudku je k dispozícii na „[Europe by Satellite](#)“ ☎ (+32) 2 2964106

⁴ Nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 604/2013 z 26. júna 2013, ktorým sa stanovujú kritériá a mechanizmy na určenie členského štátu zodpovedného za posúdenie žiadosti o medzinárodnú ochranu podanej štátnym príslušníkom tretej krajiny alebo osobou bez štátnej príslušnosti v jednom z členských štátov (Ú. v. EÚ L 180, 2013, s. 31).